

MỘT SỐ GIẢI PHÁP ĐỂ TẠO NGUỒN CÁN BỘ NỮ

■ VÕ THANH BÌNH (*)

Sự phát triển của đội ngũ cán bộ nữ là thước đo đánh giá mức độ lớn mạnh của phong trào phụ nữ và quá trình bình đẳng giới. Trong quá trình xây dựng đất nước và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chủ trương, nghị quyết nhằm tăng cường sự tham gia của phụ nữ vào các vị trí lãnh đạo, quản lý. Đây là yếu tố quan trọng để thực hiện quyền bình đẳng, là điều kiện để phát huy tiềm năng, trí tuệ và nâng cao địa vị xã hội của phụ nữ. Thông qua việc thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, chính sách của Nhà nước, phụ nữ được tạo điều kiện phát huy quyền làm chủ và bình đẳng trên mọi lĩnh vực, đáp ứng ngày càng cao yêu cầu của cách mạng. Đội ngũ cán bộ nữ trưởng thành về số lượng và chất lượng. Đội ngũ này ngày có vai trò chủ động tích cực trong việc tham gia hoạch định chính sách và ra quyết định của các cấp, các ngành nhất là những vấn đề liên quan đến phụ nữ và trẻ

em; có những đóng góp quan trọng trong công tác lãnh đạo và quản lý

Ở nước ta, trong các cấp ủy Đảng và ở các vị trí lãnh đạo từ cơ sở đến Trung ương đều có cán bộ nữ tham gia. Đặc biệt là trong các nhiệm kỳ Đại hội toàn quốc của Đảng gần đây, chúng ta đều có nữ tham gia Bộ Chính trị hoặc Ban Bí thư. Tỷ lệ cán bộ nữ là Đại biểu Quốc hội khoá sau tăng hơn khoá trước, cụ thể khoá IX nữ chiếm 18,84%; Khoá X nữ chiếm 26,22%; Khoá XI nữ chiếm 27,31%. Cán bộ nữ giữ cương vị chủ nhiệm, phó chủ nhiệm các ủy ban của Quốc hội chiếm tỷ lệ 25%. Thành tựu này đưa Việt Nam lên vị trí đứng đầu khu vực châu á về tỷ lệ nữ trong Quốc hội. Cán bộ nữ trong cơ quan quản lý Nhà nước, trong 10 năm qua chúng ta luôn có nữ Phó Chủ tịch nước. Nữ là bộ trưởng là 12%, thứ trưởng là 9%, cấp vụ trưởng là 6%. Chủ tịch UBND tỉnh, thành phố chiếm 3,2% và phó chủ tịch là 16,8%. Cán bộ nữ trong

lĩnh vực nghiên cứu khoa học: phụ nữ chiếm 37% trong tổng số những người có trình độ đại học, cao học; nữ tiến sỹ chiếm 19,9%, nữ giáo sư, phó giáo sư chiếm 6,7%.

Trong lĩnh vực sản xuất kinh doanh, nữ chủ doanh nghiệp chiếm 32,4%. Tỷ lệ nữ đảng viên tăng từ 19,3% (năm 1999) lên 21,7% (năm 2002) và năm 2004 là 35,9%. Những tiến bộ trên cũng chưa phản ánh đúng tiềm năng của phụ nữ và đòi hỏi của thực tế.

Trong bối cảnh nền kinh tế thị trường và xu thế hội nhập, phụ nữ đang đứng trước nhiều khó khăn, thách thức. Đội ngũ cán bộ nữ phát triển chưa tương xứng với tiềm năng, sự đóng góp của các tầng lớp phụ nữ và phong trào phụ nữ. Cán bộ nữ tham gia cấp ủy Đảng các cấp chưa đạt chỉ tiêu 15% theo tinh thần chỉ đạo của Bộ Chính trị. Trình độ học vấn, chuyên môn nghiệp vụ nhìn chung còn thấp, tỷ lệ lao động nữ qua đào tạo mới đạt 20%; Tỷ lệ thất nghiệp, thiếu việc làm trong phụ nữ vẫn còn cao, điều kiện làm việc, chăm

(*) Trường Chính trị tỉnh Kon Tum

sức khỏe, phúc lợi xã hội chưa bảo đảm. Nhiều chị em ở vùng sâu, vùng xa còn mù chữ, tỷ lệ nữ trong số người mù chữ cả nước chiếm 69%. Tỷ lệ thất nghiệp ở thành thị năm 2003 theo giới tính nữ chiếm tỷ lệ cao hơn so với nam giới (6,9% và 4,4%); Nam 4,4%. Tỷ lệ đảng viên nữ hiện nay còn thấp. Công tác phát triển đảng viên nữ trong khu vực công nghiệp, nông thôn, trong phụ nữ dân tộc thiểu số, tôn giáo trong các cơ sở sản xuất kinh doanh chưa được quan tâm đúng mức.

Tư tưởng thiên kiến hẹp hòi, thiếu tin tưởng vào khả năng của phụ nữ nói chung, cán bộ nữ nói riêng, việc tuyển chọn, đánh giá, sử dụng đôi lúc còn thiếu công tâm, thiếu khách quan. Nguồn cán bộ nữ chưa nhiều, tỷ lệ cán bộ nữ đưa vào quy hoạch còn thấp so với quy định (đạt dưới 10%), việc bổ sung quy hoạch cán bộ nữ chưa thường xuyên, thiếu chủ động, nhiều đơn vị đang sử dụng lực lượng cán bộ nữ có sẵn, chưa có chiến lược tạo nguồn lâu dài, tình trạng "ăn đong" còn diễn ra ở nhiều nơi.

Từ tình hình thực trạng đội ngũ cán bộ nữ tham gia lãnh đạo, quản lý nêu trên, chúng tôi nhận thấy việc tạo nguồn cán bộ là khâu quan trọng, cần thực hiện một số giải pháp sau:

Để thực hiện tốt chủ trương, quan điểm của Đảng

về công tác cán bộ nữ, các tổ chức Đảng và Nhà nước phải đặt vấn đề xây dựng đội ngũ cán bộ nữ thành nhiệm vụ có tính chiến lược trong toàn bộ công tác cán bộ của Đảng và Nhà nước. Trên cơ sở quy hoạch tạo nguồn, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ nữ, tạo điều kiện để phụ nữ cống hiến và trưởng thành; phấn đấu tăng tỷ lệ nữ trong các cấp uỷ, cơ quan Nhà nước, trong các lĩnh vực quản lý kinh tế, xã hội, y tế, giáo dục, khoa học nghệ thuật.

Đảng và Nhà nước cần quy định trách nhiệm cụ thể cho người đứng đầu các cấp, các ngành, các địa phương, đơn vị về xây dựng kế hoạch phát triển đội ngũ cán bộ nữ của ngành mình, cấp mình và xem đó như là một trong những tiêu chuẩn của cán bộ lãnh đạo, quản lý. Các đơn vị cần có sự phối hợp chặt chẽ với các ban, ngành, đoàn thể nhằm thu hút sự hỗ trợ trong suốt quá trình tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng, sử dụng, đề bạt cán bộ nữ.

Chú trọng đào tạo nghề, xóa mù chữ, nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn, nghiệp vụ của phụ nữ, nâng tỷ lệ nữ được đào tạo trên đại học và tỷ lệ lao động nữ được đào tạo nghề trong tổng số người được đào tạo. Tạo điều kiện thuận lợi để phụ nữ tiếp cận và ứng dụng khoa học, kỹ thuật, công nghệ mới, quan tâm đặc biệt đến phụ nữ dân tộc thiểu số,

vùng sâu, vùng xa, biên giới, hải đảo, phụ nữ nghèo.

Trong tuyển chọn, ngoài các yêu cầu về tiêu chuẩn, điều kiện chung phải chú ý hơn đến đặc điểm giới của cán bộ nữ. Tuyển dụng cán bộ vào các cơ quan Đảng, quản lý Nhà nước, các đơn vị sự nghiệp, các doanh nghiệp, các đoàn thể cần bảo đảm tỷ lệ nữ được tuyển dụng từ 35% trở lên. Quan tâm tuyển dụng lao động nữ có trình độ đại học, trên đại học, là con em gia đình có công với cách mạng, con em dân tộc thiểu số... Trên cơ sở tiêu chuẩn, thực hiện trẻ hóa đội ngũ cán bộ nữ đồng thời kết hợp tốt ba độ tuổi, bảo đảm tính liên tục, phát triển trong đội ngũ cán bộ.

Trên cơ sở quy hoạch có kế hoạch tạo nguồn đào tạo, bồi dưỡng cán bộ nữ. đồng thời chăm lo tạo nguồn cán bộ trong phong trào thực tiễn. Quá trình đấu tranh cách mạng của dân tộc cho thấy, thực tế phong trào là cái nôi đào tạo, rèn luyện cán bộ trưởng thành.

Tăng cường phát triển đảng viên nữ. Đây là biện pháp quan trọng trong việc tạo nguồn cán bộ nữ nhằm bổ sung nguồn lực mới cho Đảng. Ưu tiên tuyển chọn sinh viên nữ đã tốt nghiệp đại học, cao đẳng về làm công chức dự bị ở các xã, phường, thị trấn, các cơ quan ban, ngành để chuẩn bị nguồn thay thế ●